

Eqqissimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaq
Inatsisartut

Ilanngussaag
Bilag 1

Immami avatangiisit allanngutsaaliorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, yy 2017-imeersumut siunnersuutip siullermeerneqarnerani oqaaseqartartup saqqummiussinerannut Naalakkersuisut oqaaseqaataat.

Brevdato: 02-05-2017
Sagsnr. 2016-14928
Akt. Nr.5240066

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: npann@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Inuit Ataqtigiit:

1) *Kisiannili §§ 48-mi aamma 37-mi aalajangersarneqarpoq, mingutsitsisoq kinaassusersineqarsinnaatinnagu kommunalbestyrelsi kiisalu Naalakkersuisut saliinissamut akisussaasuussasut. Ajoraluartumik kommunalbestyrelsit tamatumunnga atatillugu qanoq oqaaseqarsimanersut – tassalu pisussaaffimmu tassunga akuersisimanersut akuersisimannginnersulluuniit – inatsimmut oqaaseqaatini takusinnaanngilara, tassalu oqaaseqaammik taamaattumik takunngitsuugaqarsimanngikkuma.*

Kisiannili qanorluunniit ittoqarsimagaluarpat, kommunit mingutsitsinermik alapernaarsuinissamut saliinissamullu aningaasartuutinik matussusiinissamut sillimmateqarnissaat qulakkeerneqassaaq, umiarsuit takornariartaatit angallannerisa annertusiarortnera ilutigalugu mingutsitsinissamut ulorianartorsiorneq annertusiarortussaammat.

Tamatumunnga atatillugu § 62-imi pineqaatissiisarnermut aalajangersakkat isumaliutigeqqinneqarnissaat pisariaqartussaavoq, tassani aningaasat Nunap Karsianut tutsinneqartassasut oqaatigineqarmat, naak kommunalbestyrelsit aamma saliinissamut pisussaaffeqarnissaat aalajangersarneqarsimagaluartoq. Ersarissumik aaqqiisoqassasoq Inuit Ataqtigiit neriutigaat.

Kommunalbestyrelsit pisussaaffeqarnerat taanna immami avatangiisit allanngutsaaliorneqarnissaat pillugu Inatsisartut peqqussutaannut nr. 4-mut, 3. November 1994-imeersumut, kingusinnerusukku allannguuteqartinneqartumut naleqqiullugu allanngortinneqanngilaq. Taamatuttaaq eqqumaffigissallugu pingaaruteqarpoq, Aningaasanut Inatsimmi konto “77.05.03 Avatangiisit, uuliaarluernernik akiuinnermut atortunik pisinnermut tapiissutit” aqqutigalugu sinerissami qanittumi uuliaarluertoqarnissaanut upalungaarsimanerup pilersinneqarnissaa aserfallatsaaliuinissarlu qulakkeerniarlugu aningaasanik immikkoortitsisoqarsimammat. Taamatuttaaq Naalakkersuisut uuliaarluernernik akiuinnermut atortunik, kommuni qatserutaasivinnit atorineqartunik

piginnittuupput aserfallatsaaliuinissamillu qulakkeerisussaallutik. Taamatullu iliuuseqarnermi akissarsianut aningaasartuutit utertinneqartussaapput. Taamaattumik kommunit aningaasartuutaannit annertuut matussuserneqartarmata, § 62-imi pineqaatissiisarnermut aalajangersakkat isumaliutigeqqinneqarnissaat pisariaqartinneqanngitsoq Naalakkersuisut naliliipput.

Tamatuma saniatigut uuliamik akuutissanillu annertuumik mingutsitsisoqarpat, Namminersorlutik Oqartussat danskit naalagaaffiannut mingutsitsinermi akiuiniarnissamut ikiuteqqullugit qinnuigisinnaagaat, danskillu naalagaaffiat taamatut qinnuigineqarnerminni akuersinissamut, aammalu §§ 37-mut aamma 48-mut nassuiaatit naapertorlugit mingutsitsinermit akiuiniarnermut aningaasartuutitut akiliinissamut pisussaaffeqartut isumaqatigiissutigineqarpoq. Taamaattumik taamatut isoqartillugu kommunalbestyrelse Naalakkersuisullu salinissamut, imaluunniit akiuiniarnermut salinermullu atatillugu aningaasartuutitut akiliinissamut akisussaaffeqanngillat.

2) *Taamatuttaaq § 46-mi aalajangersarneqarpoq, umiarsuit immami avatangiisit allanngutsaaliorneqarnissaat pillugu Inatsisartut unioqqutitsisimatillugit Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni umiarsualivinnut tulannissamut inerteqquteqarsinnaasut. Tamanna soorunami pissusissamisuuginnarpoq. Kisiannili umiarsualivitsinni kiveqqasunik umiarsuaqarpoq. Taamaattumik uagut nammineerluta umiarsuaatitta inatsisinik malinninnissaat qulakkeersimannikkutsigu, qanoq ililluta umiarsuit nunanit allaneersut inatsimmik unioqqutitsinninnissaat nakkutigissallugu qulakkeerisinnaanersugut apequtigissallugu pissusissamisuuginnarpoq. Naalakkersuisut pisariaqartinneqartunik iliuuseqarsimanissaat naatsorsuutigaa.*

Umiarsualivinni umiarsuarnik umiarnernillunniit qimaannakkanik, kivinikunik ikkarlissimasunillunniit paaaneq *umiarsualivinni malittarisassaqartitsineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 1, 4 januar 2000-imeersoq* naapertorlugu ingerlanneqarsinnaavoq. Tassalu umiarsualivinni oqartussaasut umiarsualivinni umiarsuarnik kivinikunik isumaginninnissamut oqartussaasutut akisussaasuupput.

Tamatuma peqatigisaanik inatsisissatut siunnersuummi kapitali 11 nutaaq ilanngunneqarpoq, taannalu umiarsuarnut imaani inissinneqarsimasunut qimaannakanullunniit iliuuseqarnissamut periarfissiivoq. Kapitali 11-mi umiarsuarnik inissitanik, qimaannakkanik kivinikunillunniit pitsaanerumik isumaginnissinnaanissarput qulakkeerneqarpoq.

§ 46 nutaajuvoq, tassanilu naalagaaffiit umiarsualiveqarfiusut nakkutilliinermit suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutaat tunngavigineqarput, taakkulu nunarsuup immikkoortuini soorlu naalagaaffiit umiarsualiveqarfiusut nakkutilliinerat pillugu Paris Memorandum of Understanding-ip (MoU), EU-p annersaata kiisalu Canadap Ruslandillu ilaaffigisaata atani suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutaapput. Maannarpiaq Inatsisartut peqqussutaat atuuttoq malillugu Kalaallit Nunaanni umiarsualivinni naalagaaffik umiarsualiveqarfiusoq

nakkutilliinermik ingerlataqanngilaq. § 46-mik tulannissamut inerteqquteqartarneq pillugu aalajangersakkat ilaatinneqarnissaat Naalakkersuisut pingasunik peqquteqarlutik naapertuuttut isumaqarfigaat:

- 1) Naalakkersuisut sakkussanik iluaqutaasunik, umiarsuarnut § 45 naapertorlugu inerteqquteqarnermik peqqussuteqarnermilluunniit malinninngitsunut atorneqarsinnaasunik atugassinneqarnissaat
- 2) Kalaallit Nunaata nammineerluni nunani allani tulannissamut inerteqquteqarnermut qisuariaateqarnissamut periarfissinneqarnissaa
- 3) Kalaallit Nunaata siunissami naalagaaffiit umiarsualiveqarfiusut nakkutilliineranni nunani tamalaani suleqatigiinnernut ataatsinut amerlanerusunulluunniit peqataasinnaanissamut periarfissinneqarnissaa.

Tassalu § 46-mi aalajangersakkat annertuumut atuuffeqarnissamut naleqquttumik oqaasertaliorneqarput, taamaalillutillu aamma siunissami isumaqatigiissutinut taamaattunut atorneqarsinnaassallutik.

§ 46 umiarsuit kivinikut ajornartorsiutaanerannut aaqqiissutissatut atorneqassasoq eqqarsaatigineqanngilaq. § 46-mi umiarsuarnut, inatsisissatut siunnersuummi mingutsitsinissamut inerteqqutinik assigiinngitsunik malinninngitsunut iliuuseqarsinnaanissarput qulakkeerneqassaaq. Umiarsuit kivinikut ajornartorsiutaanerannut tunngatillugu eqqarsaatigineqarpoq, kapitali 11-mi maleruagassat ajornartorsiut annikillisinniarlugu umiarsuit inissitat qimaannakkallu kivinninnerini iliuuseqarsinnaanissamut atorneqassasut.

Partii Naleraq:

- 1) *Tamatta eqqagassanik pinngortitamut eqqaannginnissamut akisussaaffeqaratta nassuerutigisariaqarparput. Taamatut oqareerluta piumasarissavarput, sinerissami sumiiffinni assigiinngitsuni amerikamiut eqqagassarpassuisa salinneqarnissaat inissinneqarnissaallu pillugit danskit naalakkersuisa oqaloqatigineqarnissaat pimoorullugu sakkortuumillu sulissutigineqassasoq, sumiiffiit taakku ilaanni mingutsitsineq immami avatangiisitsinnut toqqaannartumik kuuttoqarmat, taamaattumillu pisuussutsitsinnut uumassusilinnut sunniuteqarnerlulluni.*

Nunami eqqakkat avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaanik Inatsisartut inatsisaanni nr. 9-mi, 22. november 2011-meersumi maleruagassiuunneqarput.

- 2) *Sooq Nakorsaaneqarfik inatsisissatut siunnersuutip tusarniaassutigineqarneranut atatillugu inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaateqannginnersoq paasilluarsinnaanngilarput, tassami ataatsimut isigalugu eqqakkat immami avatangiisinut aammalu inuit peqqissusaannut sunniutaat naliliiffigisinnaaniarlugit, eqqagarpassuit suussusiinut katitigaanerinullu ilisimatusarnikkut naammattunik tunngavissaqartoqarnerasoq eqqarsaatigineqartariaqarpoq.*

Inatsisissatut siunnersuummi § 22-mi imartamut eqqaanissaq inerteqqutigineqarpoq. Kisiannili aalajangersimasumik qinnuteqartoqarneratigut Naalakkersuisut aalisakkanik pisanillu kiisalu aalisakkat pisallu perlukuinik, atortussanik pinngortitameersunik arrorsinnaasunik aammalu immap naqqanit qaqitanik eqqaanissamut akuersissuteqarsinnaapput. Aatsaat allatut iluaquteqarnissamut eqqaanissamulluunniit periarfissaarunnermi, aalisakkanik pisanillu kiisalu aalisakkat pisallu perlukuinik, atortussanik pinngortitameersunik arrorsinnaasunik aammalu immap naqqanit qaqitanik eqqaanissaq periarfissatut kingullertut atorpeqassaaq.

Soorlu aalisakkat pisallu perlukuinik imaanut eqqaanissamut Naalakkersuisut akuersissuteqassappata, assersuutigalugu eqqakkat amerassusaannik aalajangersimasumik nalileereernermi aammalu sanaartukkat imartamilu sumiiffiit sunnertiasut eqqarsaatigalugit akuersissummik tunniussisoqassaaq. Kiisalu piunasaqaatit arlallit, akuersissummik pissarsisumit malinneqartussat atorlugit akuersissut tunniunneqassaaq.

3) Assersuutigalugu umiarsuit takornariartaatit angisoorsuit, ukiuni kingullerni umiarsualivitsinnut talittalersut nakkutigineqarnerinut tunngatillugu qanoq pilersaaruteqartoqarpa? Taamatuttaarlu umiarsuit siunissami Sullualuklut angalalersussat eqqarsaatigalugit.

Umiarsuarnik takornariartaatinik angisuunik nakkutilliinermi annertoq danskit imarsiornermut aqutsisoqarfiani, ilaatigut umiarsuarni isumannaallisaanermut maleruagassiornissamut akisussaasuusumi inissisimavoq.

Imaani avatangiisinut tunngatillugu aamma Issittumi Sakkutooqarfik nakkutilliisuvoq. Nakkutilliineq killeqarfimmi aningaasaqarnikkut immikkut soqutigisaqarfiusumi, avataata imartaani aammalu imartap iluani ingerlanneqartarpoq. Imartami Issittumi Sakkutooqarfik politiinit Naalakkersuisunillu ikiorneqartarpoq, kisiannili Issittumi Sakkutooqarfik oqartussaasuvoq imaani angalasuusoq.

Issittumi Sakkutooqarfiup ukiuni kingullerni umiarsuarnut attaveqartarnini annertusisimavaa, aammalu umiarsuit niuffagiutit tamarmiusut (taakkunungalu umiarsuit takornariartitsisartut ilanngullugit), Kalaallit Nunaanni angalasut 20%-iinit attaveqartarnissani pilersaarutigineqarpoq. Attaveqarnermi avatangiisit pillugit paasissutisseeqqusineq tunngavigineqartussaavoq, tassani umiarsuit ilaatigut usit, ikummatissat sumunnarfiillu pillugit paasissutissanik sukumiisunik tunniussisussaallutik. Tamatuma peqatigisaanik umiarsuit ilisimatinneqassapput, erngup mingoqanngitsup saniatigut allanik Kalaallit Nunaata imartaanut kuutsitseqqusaanngitsut. Mingutsitsisoqarneranik pasitsaassisoqarpat, peqqussut politiit suleqatigalugit umiarsuarmik misissuineramik ilaqartinneqassaaq.

- 4) *Kiisalu assersuutigalugu imermik oqimaaluttamik saliinermut taarsiinermullu atatillugu maleruagassat periaatsillu suut atorpeqassanersut paasissallugu soqutiginaasaaq?*

Imermik oqimaaluttamik saliinermi imaarsinermilu imermut oqimaaluttamut isumaqatigiissummi piumasaqaatit sukumiisut malinneqartussaapput. Piumasaqaatit taakku inatsisissatut siunnersuummut matumunnga ilanngussaq 1-imi saqqummiunneqarput, tassanilu imermik oqimaaluttamik imaarsinissamut, tassungalu ilanngullugu taarsiinissamut saliinissamullu piumasaqaatit nassuiarneqarput.

Ilaatigut saliinissamut piumasaqaatinut tunngatillugu ilanngussaq 1-imi allassimavoq, imermi tappiorannartut uumassusillit amerlanerpaaffissaannut piumasaqaatit sukumiisut atuutsinneqartut. Piumasaqaatit FN-ip Imarsiornermut Suliniaqatigiiffiannit aalajangersarneqarsimapput, aammalu uumasunik takornartanik nuussisinnaaneq annikillisinniarlugu saliineq qanoq pitsaatigissanersoq pillugu ilisimatusarnikkut naliliinerit tunngavigalugit suliaalutik. Aamma sumi taarsiisoqartassanersoq ilanngussaq 1-imi allassimavoq. Taarsiinermi tankini erngup minnerpaamik 95%-iata taarserneqarnissaa qulakkeerneqassaaq. Tamanna assersuutigalugu imermut oqimaaluttamut tankini erngup minnerpaamik pingasoriarluni taarserneratigut anguneqarsinnaavoq.

- 5) *Naggasiutigalugu maluginiarparput, inatsisissatut siunnersuutip kalaallisoortaanii pineqaatissiisarnerup ataani oqaaseq "pillaaneq" arlaleriarluni atorpeqarsimasooq. Oqaatsip "pillaanerup" atorpeqarnera naleqqutinngilaq, Kalaallit Nunaat pillaaarnermut inatsiseqanngimmat.*

Naalakkersuisunit taanna eqqumaffigineqarpoq, aammalu oqaatsimik naleqqunnerpaamik atuinissaq qulakkeerniarneqarpoq.

Atassut:

- 1) *Atassummiit Namminiilivinnissamut, Pinngortitamut, Avatangiisinut Nunalerinermullu Naalakkersuisooq inussiarnersumik qinnuigissavarput, OSPAR-imut isumaqatigiisut pillugu sukumiinerusumik nassuiaaqqullugu.*

OSPAR-imut isumaqatigiissummi Oslomi isumaqatigiisut aamma Parisimi isumaqatigiisut ataatsimut allanneqarput, taannalu aamma "Imarpiup avannamut kangiani imartami avatangiisinik innarlitsaaliuinissamut isumaqatigiisummik" taagorneqarpoq. OSPAR-imut isumaqatigiisut nunanit 15-init, Imarpiup avannaata kangiani imaani avatangiisinik aamma imaani uumasut assigiinngissitaarnerinik innarlitsaaliuinissaq pillugu suleqatigiittunit atsiorneqarsimavoq atuuttussanngortinneqarsimallunilu. Kalaallit Nunaata isumaqatigiisut 1996-imi akueraa, taamaattumillu isumaqatigiisut naammassinissaanut pisussaaffeqarluni. OSPAR-imut isumaqatigiisut nunarsuup immikkoortuanut isumaqatigiisutaavoq, aammattaaq Tunup imartaanut atuutsinneqartoq. Kisiannili inatsisissatut siunnersuummi

imartaanut atuutsinneqartoq. Kisiannili inatsisissatut siunnersuummi
maleruagassat, OSPAR-imut isumaqatigiisummit pisut Kalaallit Nunaata
imartaanut tamanut atuutsinneqarput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Kim Kielsen